Dictamen núm. 11/2012, sobre l'Avantprojecte de llei per la qual se suspenen la vigència de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, i el seu funcionament

D'acord amb l'article 2, núm. 1, lletra a, incís primer de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears i l'article 30 del Decret 67/2010, de 28 de maig, pel qual s'aprova el Reglament que regula l'organització i el funcionament, el Consell Econòmic i Social emet el següent:

DICTAMEN

I. Antecedents

Primer. El dia 30 d'abril de 2012 el Govern de les Illes Balears anuncia, entre d'altres mesures contemplades en el Pla de Reestructuració Econòmica, la suspensió del Consell Econòmic i Social (CES).

Segon. El dia 3 de maig la Comissió Permanent acorda emetre un dictamen en el que s'expressi l'opinió del CES envers aquesta suspensió, com també es posi en valor l'activitat del CES.

Tercer. El 30 de maig el Ple del CES aprova una declaració en la qual manifesta la seva oposició al tancament provisional d'aquesta institució i acorda crear un grup de treball per elaborar un dictamen sobre el tancament del CES.

Quart. El 14 d'agost de 2012 es registra d'entrada en el Consell Econòmic i Social (CES) la sol·licitud de dictamen de la Vicepresidència Econòmica, de

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

Promoció Empresarial i d'Ocupació relativa l'Avantprojecte de llei per la qual se suspenen la vigència de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, i el seu funcionament, amb caràcter urgent, justificant la petició tenint en compte que "la norma ha d'entrar en vigor, en tot cas, abans de l'acabament de l'any 2012, a fi de donar compliment, amb la major celeritat possible, a les previsions sobre la suspensió de l'activitat d'aquest òrgan consultiu que es contenen en el Pla Economicofinancer de Reequilibri de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (PEF) 2012-2014, Pla que ha estat considerat idoni pel Consell de Política Fiscal i Financera en la sessió de 17 de maig de 2012".

Cinquè. El dia 16 d'agost s'anuncia l'entrada de la sol·licitud als consellers del CES i, seguidament, a les organitzacions que no hi estan representades, donant-los un termini per tal que facin les observacions que considerin adients.

Sisè. El 16 d'agost de 2012, vist l'informe de l'assessora jurídica, el president del CES resol aplicar el procediment ordinari per a l'emissió del Dictamen 11/2012 relatiu a l'Avantprojecte de la llei per la qual se suspenen la vigència de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, i el seu funcionament.

Setè. L'expedient tramés al CES consta de la següent documentació:

Document 1. Resolució del vicepresident econòmic, de Promoció Empresarial i d'Ocupació per la qual s'aprova l'inici del procediment d'elaboració del projecte de llei per la qual es suspèn la vigència de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears així com el seu funcionament

Document 2. Tramesa de la Resolució d'inici (document 1) a la Conselleria de Presidència (Direcció General de Relacions Institucionals i Acció Exterior).

Document 3. Memòria de l'anàlisi d'impacte normatiu relativa a

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

l'avantprojecte de llei per la qual es suspèn la vigència de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social, i el seu funcionament.

Document 4. Esborrany de l'avantprojecte de llei.

Document 5. Tràmit d'audiència:

- Conselleria d'Agricultura Medi Ambient i Territori
- Conselleria d'Administracions Públiques
- Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats
- Conselleria de Presidència
- Conselleria de Salut, Família i Benestar Social
- Conselleria de Turisme i Esports
- Consell Insular de Mallorca
- Consell Insular de Menorca
- Consell Insular d'Eivissa
- Consell Insular de Formentera
- CCOO
- UGT
- CAEB
- PIMEB
- Col·legi d'economistes
- Col·legi d'advocats
- Col·legi de graduats socials

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

- UNAE
- Unió de Pagesos
- REAS
- UCABAL
- UCTAIB
- AELIB
- GOB
- ASAJA
- NUREDDUNA associació de consumidors

Document 6. Informació pública.

Document 7. Comunicació a la Mesa Sectorial de Serveis Generals (Conselleria d'Administracions Públiques).

Document 8. Sol·licitud i informe d'impacte de gènere de l'Ib-Dona.

Document 9. Suggeriments presentats en el tràmit d'audiència:

- Conselleria de Presidència
- Conselleria d'Administracions Públiques
- Conselleria de Salut, Família i Benestar Social
- Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori
- CCOO
- UGT
- REAS
- AELIB
- Intervenció General de la CAIB

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

Document 10. Certificat Mesa Sectorial Serveis Generals.

Document 11. Informe sobre les observacions rebudes una vegada realitzada la participació ciutadana, així com l'audiència, respecte de l'Avantprojecte de Llei per la qual es suspèn la vigència de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social, així com el seu funcionament.

Document 12. Avantprojecte de llei tramés al Consell Econòmic i Social per a l'emissió del dictamen preceptiu d'aquest òrgan consultiu.

Annex. Pla Economico-Financer de Reequilibri de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (PEF) 2012-2014.

Vuitè. D'acord amb el procediment aplicable i l'acord del Ple del CES de 30 de maig, es va crear un grup de treball que va preparar un text base de dictamen i el va elevar a la Comissió Permanent. La Comissió Permanent aprova una proposta de dictamen el dia 11 de setembre, la qual és elevada al Ple, on s'aprova el dictamen el dia 13 de setembre de 2012.

II. Contingut de l'Avantprojecte de llei

L'Avantprojecte de llei per la qual es suspèn la vigència de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, així com del seu funcionament consta d'una exposició de motius, un article únic, tres disposicions addicionals, quatre disposicions transitòries i tres disposicions finals.

L'exposició de motius justifica la suspensió de la Llei 10/2000 en els desequilibris de l'economia espanyola i balear, recorda diverses mesures de contenció de la despesa pública adoptades pel Govern de les Illes Balears

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

mitjançant decrets lleis i l'aprovació per part del Consell de Política Fiscal i Financera del Pla econòmicofinancer de reequilibri de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears 2012-2014.

L'article únic declara la suspensió amb caràcter indefinit de la vigència de la Llei 10/2000 i de les normes que la despleguen i, en conseqüència, de totes les funcions del CES.

Les disposicions addicionals regulen la liquidació del Consell, disposen el cessament dels seus membres i alts càrrecs així com la subrogació per part de la Vicepresidència Econòmica, de Promoció empresarial i d'Ocupació, en tots els drets i obligacions del Consell.

Les disposicions transitòries regulen la situació en que queda el personal del CES, el règim patrimonial, la no obligatorietat d'aprovar els dictàmens sol·licitats que no s'hagin emès abans de l'efectivitat de la suspensió i les despeses de personal fins el 31 de desembre de 2012.

Les disposicions finals habiliten el vicepresident econòmic per fer les modificacions pressupostàries que siguin necessàries per a l'assignació i redistribució dels mitjans del CES, preveu la possibilitat que sigui el Consell de Govern qui acordi l'aixecament de la suspensió i disposa que la Llei entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el *butlletí Oficial de les Illes Balears*.

III. Observacions generals

Al llarg d'aquestes observacions de caire general, posarem de manifest l'opinió del Consell Econòmic i Social (CES) sobre el tancament d'aquest organisme, el qual va ser inclòs pel Govern de les Illes Balears el 30 d'abril de 2012 i presentada en el Pla de Reestructuració Econòmica, presentant el tancament com una mesura més contra la crisi. Farem una exposició de l'evolució

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

d'aquests organismes al llarg de la història en el pla internacional, supranacional i espanyol abans d'exposar la pròpia història d'aquesta Institució a les Illes Balears.

Farem una anàlisi del que ha suposat la veu de la societat civil organitzada a les Illes Balears en aquests 11 anys de vida del CES, i de la seva posició en el marc de la democràcia participativa, i exposarem els problemes i les conseqüències que es deriven del tancament d'una institució creada per l'Estatut d'autonomia.

Finalment, posarem en valor la tasca duta a terme per aquest organisme i la rellevància que ha tengut en els seus anys d'existència, apostant, en una societat diversa amb dificultats d'ordre econòmic i social per la rellevància de la veu de la societat civil.

Primera. Procediment

En una roda de premsa el dia 30 d'abril de 2012, el Govern de les Illes Balears va exposar les mesures que adoptaria dins el marc del Pla per l'equilibri econòmic de les Illes Balears. Dins d'aquest Pla hi ha un apartat dedicat a mesures que afecten a altres institucions i òrgans estatutaris on s'inclou la suspensió del CES.

Des del CES, rebutjam rotundament la total absència de diàleg en el plantejament d'aquesta mesura que pretén tancar precisament una institució d'àmplia representació dels agents econòmics i socials així com de diverses administracions públiques com el mateix Govern de les Illes Balears, una institució per definició oberta al diàleg.

Volem recordar que un dels principis d'actuació administrativa és precisament

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

el de lleialtat institucional, segons el qual el Govern tenia tres opcions.

En primer lloc, en el cas que el cost econòmic del CES fos del tot punt insostenible, (veure observació vuitena d'aquest dictamen) i després d'estudiar la situació per part dels òrgans jurídics de la pròpia Comunitat Autònoma, el Govern hauria d'haver reconegut la impossibilitat de tancar el CES llevat que es fes servir la via de la modificació de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears. En segon lloc hagués pogut convocar els grups que formen el CES i exposar-los la situació davant la qual es plantejava eliminar aquesta institució, donant l'oportunitat de cercar entre tots alternatives que no suposassin el tancament.

En tercer lloc, si no estava ni tan sols disposat a cercar alternatives, regint-se per aquest principi de lleialtat i un mínim de cortesia hagués pogut al menys informar els grups de la decisió adoptada abans d'anunciar-la públicament.

Segona. Els consells econòmics i socials al món

Els consells econòmics i socials són institucions profundament consolidades en el pla internacional, europeu i espanyol, de manera que podem trobar-les a l'Organització de les Nacions Unides (ECOSOC), a la Unió Europea (CESE) i molts de països arreu del món, com veurem més endavant. En el nostre país s'ha creat el Consell Econòmic i Social del Regne d'Espanya i, a més, a totes les comunitats autònomes es varen crear organismes d'aquest tipus per fer efectiva la participació de les respectives "societats civils organitzades" i reforçar el diàleg entre aquesta i els poders públics.

La vida d'aquestes institucions va començar la segona meitat del segle XX, en la qual les organitzacions empresarials i sindicals són convocades a participar de la política i a influir en la producció de les normes, especialment de les que tenen un contingut socioeconòmic, ja que això garantirà la pau social[1].

A continuació farem un breu recorregut pel panorama d'aquests organismes al

1 El marc jurídic del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears. Pere Aguiló Crespí. Institut d'Estudis Autonòmics. P.23

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

món[2]:

Després de la Segona Guerra Mundial sorgeix a Europa el model "d'Estat social i democràtic de Dret", del que sorgeixen per primera vegada els consells econòmics i socials. Aquest nou estat cerca la participació de la "societat civil organitzada" com a via per fer efectiva la seva essència democràtica, institucionalitzant-la a través dels òrgans consultius, bé de governs o bé dels parlaments, en matèria econòmica i social.

El model europeu tengué èxit i es replicà a nivell internacional. Així es crea el Consell Econòmic i Social de l'ONU (ECOSOC) en la Carta de Nacions Unides, firmada l'any 1945, el qual es va constituir el 23 de gener de 1946, i ha adquirit una àmplia responsabilitat sobre prop del 70% dels recursos humans i financers de tot el sistema de les Nacions Unides, incloent-hi 14 agència especialitzades, 9 comissions funcionals i 5 comissions regionals.

També s'estengué en els anys cinquanta a les antigues colònies franceses d'Àfrica, que conservaren aquesta institució de la República després d'haver-se independitzat.

A Europa, el Tractat de la Comunitat Econòmica Europea inclou també la creació del Comitè Econòmic i Social Europeu (CESE) l'any 1957. Aquest organisme és un reconeixement a la importància que te, en una societat moderna i democràtica, el recolzament de ciutadans actius i compromesos, així com de les organitzacions en les quals s'organitzen per donar veu a les seves preocupacions. A nivell europeu s'ha reconegut que els reptes actuals davant dels quals es troba la Unió Europea i la complexitat creixent dels

2 Dictamen 3/2011, del CES de Castella la Manxa, sobre l'Avantprojecte de llei de supressió del CES, i Dictamen 1/2012, del CES de Cantàbria, sobre l'Avantprojecte de llei de mesures administratives, econòmiques i financeres per a l'execució del Pla de sostenibilitat dels serveis públics de la Comunitat Autònoma de Cantàbria

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

assumptes candents han arribat a un punt en què la participació de la societat civil organitzada és més important que mai[3].

El CESE conscient que no tota la societat civil organitzada es troba representada en la seva organització, no dubta a obrir els assumptes sobre els quals dictamina a la resta de la societat, mitjançant audiències arreu dels països membres de la Unió Europea, amb les quals la formació de la seva voluntat te un plus de legitimitat.

També podem trobar aquesta institució, amb variacions en la denominació a països com Àustria, Bulgària, Bèlgica, Eslovàquia, Eslovènia, Estònia, Finlàndia, França, Grècia, Holanda, Hongria, Irlanda, Itàlia, Lituània, Luxemburg, Malta, Polònia, Portugal, República Txeca o Romania. No el trobarem a Alemanya, però això no vol dir que la participació dels agents econòmics i socials no existeixi, ans al contrari,la República Federal d'Alemanya destaca per una participació molt intensa de les organitzacions representatives d'interessos en el procés de formació de les decisions polítiques, encara que sense un organisme formalitzat.

L'any 1999 es crea l'Associació Internacional de Consells Econòmics i Socials i Institucions Similars (AICESIS) que compta amb casi 60 membres d'Àfrica, América Llatina, Àsia i Europa, podent afirmar, per tant, que aquesta institució s'estén per tots els continents.

Tercera. El Consell Econòmic i Social del Regne d'Espanya

Els consells econòmics i socials sorgeixen a Espanya amb l'entrada en vigor de la Constitució de 1978. Quan es va plantejar l'aparició del CES estatal, es va decidir adoptar la via constitucional de l'article 9.2 CE que imposa als poders públics "facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social". Tal participació es concretà en els procediments administratius d'elaboració de disposicions de caràcter general, prenent com a

3 http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.civil-society

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

fonament l'article 105 a) CE, que garanteix "L'audiència dels ciutadans, directament o a través de les organitzacions i associacions reconegudes per la llei, en el procediment d'elaboració de les disposicions administratives que els afectin".

Per aquesta via el CES es constituí com a un òrgan consultiu del Govern de l'Estat, ja que aquest article s'inseria en el Títol IV "Del Govern i de l'Administració".

Es plantejà a continuació la possibilitat, que permetia l'article 105 a) d'articular la participació de forma individual o institucionalitzada, a través de les organitzacions i associacions legalment establertes. Es decidí que el Govern podia obtenir més garanties d'informació i de suport tècnic en la funció consultiva fent-ho a través de les entitats representades, la qual cosa es recollí en la Llei 21/1991, de 17 de juny, com Consell Econòmic i Social del Regne d'Espanya, limitada la seva actuació consultiva als projectes de normes derivades del Govern de l'Estat.

Per això, i en el marc de l'Estat de les Autonomies, es va veure la necessitat d'implementar diversos models autonòmics a l'empar de les competències organitzatives de les comunitats autònomes. Poc a poc s'anaren creant a la resta de comunitats. Molts d'aquests CES, com ara el nostre, han adquirit posteriorment la seva elevació a institució de rang estatutari, amb tot el que això suposa. Si bé ho tractarem més endavant, val a dir que la inclusió del CES en l'Estatut d'autonomia implica un acord molt ample de les forces polítiques en què formi part de l'organització institucional de la comunitat autònoma, consens que no es pot rompre unilateralment, com ja veurem.

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

Quarta. Els consells econòmics i socials autonòmics

El primer que hem de dir per tal d'aclarir malentesos és que cap dels consells econòmics i socials autonòmics depèn del CES de l'Estat, sinó que s'han creat per lleis autonòmiques o pels mateixos estatuts d'autonomia, i no hi cap tipus de sotmetiment ni competencial ni funcional. Els CES autonòmics són òrgans de consulta de les respectives comunitats autònomes. No entrarem a analitzar les peculiaritats de cada un d'aquests consells però en ressaltarem uns aspectes comuns. Podem dir que tots tenen unes característiques comunes, com són que s'han creat o desenvolupat per una llei, la qual es recolza o justifica en aspectes prevists o en un mandat concret de creació dels respectius estatuts d'autonomia i en la Constitució espanyola; que totes les lleis reguladores s'han desplegat a través d'un reglament organitzatiu, el qual es considera una manifestació de la seva autonomia orgànica ja que és un acte organitzatiu pur que rep la forma de decret del consell de govern de les respectives comunitats autònomes, que tots els consells es defineixen com a òrgans de consulta en la matèria econòmica i social, si bé difereixen en l'amplitud de la tasca consultiva que fan i en els destinataris de la seva activitat[4].

És cert que el 28 de desembre de 2011 es va fer efectiva la supressió del CES de Castella la Manxa, el 30 de juny de 2012, la del CES de Cantàbria. I, mitjançant la Llei 3/2012, de 20 de juliol, de la Comunitat Autònoma de La Rioja, s'ha dut a terme la suspensió del CES d'aquesta Comunitat Autònoma, si bé encomana a normes reglamentàries la concreció d'aquesta suspensió. Però no s'ha de perdre de vista que aquests consells no es troben contemplats en els respectius estatuts d'autonomia, a diferència del CES de les Illes Balears. D'altra banda, altres governs autonòmics han proclamat la seva voluntat de mantenir-los, i han reiterat la importància que els concedeixen a l'hora de canalitzar les demandes i les inquietuds del seus ciutadans. Però això no és tot: els consells econòmics i socials no formen part, com veurem més endavant, del

4 Més informació: El marc jurídic del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, Pere Aguiló Crespí. Institut d'Estudis Autonòmics.

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

sector públic instrumental i no depenen, per tant, de l'administració de la comunitat autònoma de què es tracti, sinó que són un òrgan de consulta de nivell institucional creats per llei o per estatuts d'autonomia, que no poden incloure's en un pla de reorganització de l'administració pública com si fos un organisme autònom. L'administració pública autonòmica corresponent té l'obligació de dotar-lo dels recursos necessaris per dur a terme la seva activitat, però no està legitimada per decidir sobre la seva existència.

Cinquena. El Consell Econòmic i Social de les Illes Balears

El Consell Econòmic i Social de les Illes Balears (CES) va ser creat per l'Estatut d'Autonomia (mitjançant la reforma efectuada per la Llei orgànica 3/1999, de 8 de gener) com a òrgan col·legiat de participació, estudi, deliberació, assessorament i proposta en matèria econòmica i social. El mateix Estatut preveu que una Llei en regularà el seu funcionament, composició, organització i funcions.

Aquesta llei va ser Llei 10/2000, de 30 de novembre i el CES de les Illes Balears es va constituir formalment l'any 2001, essent el darrer dels consells autonòmics en veure la llum. Aquest fet, que es pot veure com un retard en la conformació de l'estructura institucional autonòmica també implica avantatges ja que va aprofitar les regulacions i l'experiència de les altres comunitats autònomes.

El CES es va configurar com a lloc estable i permanent de trobada, de debat i de diàleg dels agents econòmics i socials i ha contribuït a la presa de decisions de política pública mitjançant l'elaboració de prop de 200 dictàmens, més de 30 informes, de les 11 memòries anuals sobre l'economia, la societat i el mercat de treball de les Illes Balears, així com l'organització de seminaris i

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

jornades en matèria econòmica, social i laboral.

Hem de destacar que el CES no és un organisme autònom, sinó una institució consultiva de rellevància estatutària. Si bé la disposició addicional quarta de la Llei 7/2010, de 21 de juliol, del sector públic instrumental de la comunitat autònoma de les Illes Balears, estableix l'aplicació supletòria dels articles relatius als organismes autònoms d'aquesta llei al CES, es va fer amb la salvaguarda que aquesta supletorietat no podia afectar la independència funcional d'aquest ens, d'acord amb l'observació feta en el dictamen 21/2009 relatiu a aquesta norma. Aquesta és la prova legal, del reconeixement per part del Parlament en l'aprovació de la llei i del mateix Govern en l'aprovació del Projecte de llei en el Consell de Govern, que el CES no és un organisme autònom ja que, en cas contrari, l'aplicació de la Llei 7/2010 seria general, sense excepcions.

Sense entrar a analitzar les diferències entre els ens que formen part del sector públic instrumental i el Consell Econòmic i Social, hem de dir que els organismes autònoms es creen sota la dependència o vinculació de l'Administració de la comunitat autònoma per dur a terme activitats administratives de foment, de prestació o de gestió de serveis públics de la competència de l'Administració autonòmica, les característiques de les quals justifiquin la seva organització i funcionament en règim de descentralització funcional (arts 28 i 38 de la Llei 7/2010). Aquest organismes s'han de crear per llei, a diferència del CES que es va crear per l'Estatut d'autonomia i es va *desplegar* per una llei.

No depèn, per tant, de cap conselleria ni cap altre òrgan del Govern, sinó que les relacions entre el Consell i el Govern s'articulen a través de la conselleria competent en matèria de treball.

Pel que fa a la seva composició, l'exposició de motius de la Llei destaca el deure dels poders públics de facilitar instruments i reforçar, institucionalment,

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

tecnològic i innovació. D'aquesta col·laboració va sorgir també l'encàrrec d'organitzar uns seminaris pel III Pla de recerca, desenvolupament tecnològic i innovació, que varen tenir lloc el 2008.

El CES també ha organitzat diversos seminaris i jornades com les jornades sobre els pactes locals d'ocupació: experiències i futur (2005), Jornades sobre l'Euroregió Pirineus Mediterrània, els seminaris duts a terme l'any 2008 sobre Capital social, Governança i Territori, sobre Universitat, R+D+i i polítiques públiques, sobre recerca i sobre Business Angels i empreneduria.

Finalment, i en relació amb les tasques del CES només ens queda per destacar el increment continu del nombre de visites a la pàgina web del CES (http://ces.caib.es), que el 2011 varen sumar un total de 188.844. Només la Memòria del CES va rebre més de 28.000 visites i els dictàmens més de 30.000 visites.

En aquest punt no podem oblidar la rellevància que ha tengut i te el personal del CES. La plantilla, que a més del president i de la secretària general que tenen la consideració d'alts càrrecs, reuneix 8 funcionaris, sempre ha contribuït de forma extraordinària a facilitar i fer possible les tasques del CES i de les comissions de treball.

Finalment, no hem d'oblidar una important contribució immaterial aportada per aquest Consell Econòmic i Social en aquests quasi 11 anys d'existència. Ens referim, òbviament, al decisiu paper exercit pels consellers del CES, els quals amb un esforç de contenció i harmonitzador d'opinions, han desplegat per al desenvolupament i el manteniment del clima de diàleg social, entre els agents econòmics i socials de la nostra Comunitat Autònoma, esforç que es reflecteix en el consens i la pràctica unanimitat amb la que s'han aprovat els diversos treballs de la institució.

En síntesi i pel que fa a la tasca del CES, consideram que aquest tancament

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

suposaria d'una banda, privar la societat civil organitzada d'una eina fonamental de diàleg i participació en les polítiques públiques a que té dret en virtut de l'article 9.2 de la Constitució espanyola. I, de l'altra, privar el Govern de les Illes Balears, els consells insulars i, indirectament, el Parlament de les Illes Balears, d'una font d'informació sobre l'opinió dels agents econòmics i socials, representants dels diferents sectors econòmics i socials sota els quals s'agrupen els ciutadans de les Illes.

Els agents econòmics i socials som conscients de la necessitat de fer sacrificis, de la necessitat d'analitzar l'estructura institucional de la nostra comunitat autònoma i estam disposats a fer-ho. Però consideram que aquests sacrificis, aquesta anàlisi s'han de fer dins el marc estatutari i legal que ha aprovat el Parlament i, per tant, amb participació dels agents polítics, econòmics i socials.

Sisena. El CES, un òrgan estatutari

Des que es va anunciar el tancament del CES s'ha plantejat la qüestió sobre la legalitat d'aquesta mesura, principalment en el sentit que el CES és un organisme creat per l'Estatut d'Autonomia i que, per tant, no podria suprimir-se ni suspendre's sense una modificació del mateix Estatut.

Els estatuts d'autonomia són lleis orgàniques que, a més de ser aprovades per les Corts Generals, s'han d'aprovar a cada parlament autonòmic, amb majories reforçades.

Aquesta Autonomia, com ja s'ha vist, no és la primera on es planteja l'eliminació del Consell Econòmic i Social però sí és la primera on el Govern autonòmic anuncia la *suspensió* d'una institució de rang estatutari, motiu pel qual s'han de tenir en compte totes les implicacions que això té. La comunitat

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

autònoma de Castella la Manxa ha suprimit el seu Consell Econòmic i Social mitjançant l'aprovació d'una llei. La Comunitat Autònoma de Cantàbria, desprès d'anunciar la suspensió del CES, ha tramitat la seva supressió també mitjançant una llei. El CES de la Rioja s'ha suspès mitjançant una llei.

Ara bé, el cas de les Illes Balears és diferent perquè l'Estatut d'Autonomia contempla aquesta institució en l'article 78 (en el capítol IV, de les institucions de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears), és a dir, i com ja hem dit, l'Estatut d'Autonomia és l'instrument mitjançant el qual es crea el Consell Econòmic i Social. Fins a quin punt és aquest fet rellevant?

Per entendre-ho basta destacar un anècdota. Durant l'elaboració de la Llei del CES es va intentar modificar la seva denominació, intent que no va cuallar, precisament perquè l'Estatut ja preveia un nom concret, i no és correcte modificar per llei ordinària denominacions no ajustades a les que havia adoptat la Llei orgànica per la qual es va aprovar l'Estatut. Més encara, l'Estatut encomanava a la Llei la regulació de *la composició, la designació dels seus membres, l'organització i les funcions*.

Així doncs, d'acord amb l'Estatut, una llei només pot regular la composició, la designació dels membres del CES, l'organització i les funcions. Però no pot, per tant, suspendre una institució que ha estat creada per l'Estatut que, no hem d'oblidar, és una norma aprovada en el Parlament de les Illes Balears i en les Corts Generals de l'Estat amb majories qualificades.

L'exigència de majories reforçades ve determinada per la necessitat de dotar el marc institucional de l'Estat i de les comunitats autònomes d'una estabilitat a prova de canvis d'orientació política en els òrgans de govern.

Els estatuts d'autonomia formen part del bloc de constitucionalitat, que està format per tota una sèrie de lleis que, sense formar part de la Constitució s'han de tenir en compte per determinar la constitucionalitat o inconstitucionalitat

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

d'una norma. Si bé no hi ha unanimitat entre la doctrina sobre les lleis que el formen, no hi ha dubtes que els estatuts d'autonomia en formen part (STC 126/1982), la qual cosa els dota d'unes garanties jurídiques superiors a les de qualsevol llei.

És per això que una llei ordinària no pot eliminar, no pot suprimir i no pot suspendre una institució creada per l'Estatut d'autonomia, com tampoc no pot suspendre cap institució de govern. No podem confondre el sistema institucional, recollit en el títol IV de l'Estatut d'Autonomia, amb els òrgans de govern o l'administració instrumental, que si es poden crear, modificar i suprimir mitjançant una llei. Si això fos possible, és a dir, si una llei ordinària pogués decidir sobre el sistema institucional al marge de la Constitució espanyola i de l'Estatut d'Autonomia, i si el vertader motiu del tancament del CES fos l'econòmic, com a mesura anticrisi per estalviar despesa pública, seria molt més eficient el tancament d'altres institucions estatutàries.

Per entendre millor les implicacions de la nova situació del CES hem d'entendre bé els conceptes que manejam. Suspendre és tenir alguna cosa en l'aire de manera que pengi; tenir algun temps deturat el curs d'una cosa; diferir momentàniament; deixar sense efecte temporalment.

Suprimir es defineix com fer desaparèixer. Eliminar, com descartar, treure defora, excloure; exterminar, fer desaparèixer.

La diferència entre suspensió i supressió no és baladí. Encara que suspès, el CES ha de continuar tenint una infraestructura mínima que és la garantia de la seva existència. A més s'ha de tenir en compte que la supressió del CES no implica la supressió de les seves funcions, per la qual cosa, s'ha d'arbitrar algun mecanisme per tal que les normes i projectes de normes que s'aprovin

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

pel Consell de Govern i pels consells insulars no estiguin viciades de nul·litat per la manca del dictamen del CES. Perquè aquest organisme, repetim, no desapareix i, per tant, no es pot entendre que arran de la suspensió no se li han de sol·licitar els dictàmens pertinents.

La situació en què queda el CES és, sens dubte, complexa. El CES està en l'aire, penja, però hi és.

Malgrat tot això, el que es fa és tancar un marc estable i permanent de comunicació i diàleg. La suspensió és, al cap i a la fi, el tancament de la institució, la dispersió dels seus recursos humans i materials, del seu fons bibliogràfic; és la paralització de la seva tasca consultiva, és la pèrdua de la Memòria del CES i, per tant, d'una font d'informació sobre l'evolució de l'economia i de la societat de les Illes que és imprescindible per una bona governança.

És evident que el tancament del CES genera unes conseqüències complexes. No es tracta, com hem vist, d'un ens del sector públic instrumental, no ens trobam davant d'un organisme autònom, d'una fundació, d'una empresa pública, sinó d'una institució consultiva de la Comunitat Autònoma que és independent i te autonomia funcional i orgànica. Aquesta suspensió obre la via per a que altres institucions autonòmiques amb rang estatutari comparteixin el mateix destí, és a dir, per a què mitjançant una llei ordinària es modifiqui l'estructura institucional autonòmica al marge de l'Estatut d'autonomia i de la Constitució, cosa que, com ja hem vist, és una ofensa al mateix model d'estat.

Tot aquest raonament es veu reforçat per la mateixa redacció de l'Avantprojecte de llei des del moment que suspèn la vigència de la Llei 10/2000, com s'ha fet en alguna ocasió però mai amb institucions autonòmiques. Aquesta suspensió deixaria aquesta institució en una situació semblant a la que tenia en el període entre que l'Estatut d'autonomia la va crear i una llei la va desenvolupar. Amb la particularitat que el CES ja és una

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

institució constituïda, amb personalitat jurídica pròpia i amb capacitat per desplegar les seves tasques, les quals, a més, les ve desplegant amb normalitat des de fa més d'una dècada. I aquesta particularitat és la que fa que qualsevol actuació que es dugui a terme per menyscabar les funcions o el funcionament de la institució implica, en el fons, una vulneració del mandat de l'Estatut d'autonomia i del bloc de constitucionalitat.

No obstant això, no volem dir que el funcionament del Consell Econòmic i Social sigui inamovible i indiscutible. Al contrari, consideram la necessitat d'adaptar-nos a la realitat que ens envolta, ja que no podem representar la societat civil organitzada si no formam part realment de les organitzacions i entitats en les quals s'organitza la societat. Estem a favor de generar un debat organitzat sobre la Institució, com consideram oportú l'anàlisi de l'entramat institucional que conforma la nostra Comunitat Autònoma per determinar les millores que es puguin implantar, tot tenint en compte la funció de servir la societat. Estem convençuts que obrir aquest debat enriquiria la vida democràtica, posaria en valor la utilitat de les institucions que ens hem donat i promouria la millora de les seves tasques d'acord amb les necessitats i prioritats econòmiques i socials. Però aquestes deliberacions s'han de plantejar en el si del pertinent debat polític en el marc del parlament autonòmic ja què sí és possible modificar l'Estatut d'Autonomia, però seguint el procediment previst al mateix Estatut.

Setena. El CES en l'Estat autonòmic

En relació amb els consells autonòmics volem fer un aclariment que te relació directa amb el sistema autonòmic consagrat en la Constitució espanyola. Darrerament s'ha generat un estat d'opinió favorable a la supressió d'aquells organismes autonòmics amb una denominació semblant al d'un altre

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

organisme estatal, sense fer una anàlisi rigorosa de les funcions que desenvolupen i les implicacions que aquestes supressions o suspensions tenen per a l'essència de l'Estat de les Autonomies. Hem de recordar que la Constitució espanyola es va elaborar sobre la base del consens, que els membres de les Corts Constituents eren conscients de la necessitat de crear una base sòlida amb la qual qualsevol partit polític pogués governar, evitant així el que havia estat habitual en la història d'Espanya, de modificar o d'elaborar una nova constitució cada vegada que canviava el govern.

Així, l'Estat espanyol es caracteritza per la descentralització política, o el que el Tribunal Constitucional ha denominat en multitud de sentències, "estat compost". Aquesta descentralització no s'ha de confondre amb la duplicitat de la que es parla darrerament.

La duplicitat implicaria que les funcions que desplega el CES a les Illes Balears les fa igualment un altre organisme de l'Estat, per exemple, el CES del Regne d'Espanya. Ara bé, els dictàmens que elabora el CES sobre els projectes de normes autonòmiques no són elaborats per cap altre òrgan estatal, de manera que si no els fa el CES, no els fa ningú. Per tant, no hi ha cap duplicitat. De fet, consideram que en un estat descentralitzat en el qual les comunitats autònomes han assumit bona part de les competències, té més sentit, tal vegada, l'existència de CES autonòmics que d'un CES estatal.

Així doncs, està clar que les funcions que ha desplegat el CES en els 11 anys d'existència no poden ser assumides pel Consell Econòmic i Social del Regne d'Espanya ja què la seva Llei de creació el configura com a òrgan consultiu en matèria socioeconòmica i laboral del Govern de l'Estat, i que, per tant, la tasca consultiva relativa als projectes normatius de les Illes Balears i l'elaboració de la Memòria anual sobre l'economia, el treball i la societat de les Illes Balears quedaran òrfenes, amb tot el que suposa de pèrdua d'informació i dades sobre les Illes, les quals resulten d'utilitat a la societat en general i, en la presa de

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

decisions i l'elaboració i seguiment de polítiques públiques.

Per tant, el criteri de la duplicitat no justifica abastament el tancament del CES, ja que si es seguís aquest criteri s'haurien de suprimir totes les institucions autonòmiques i, fins i tot, la pròpia Autonomia de les Comunitats, ja que es "dupliquen" altres consells, els òrgans parlamentaris, els governs autonòmics i la mateixa Administració pública, cosa que manca de tot sentit ja que, atenent a les funcions de cada institució i a l'àmbit territorial en el qual actuen, la duplicitat no és real.

Amb la via de la suspensió o del tancament o, fins i tot, de l'eliminació d'organismes estatutaris s'obre la porta a la supressió d'institucions bàsiques de l'Estat de les Autonomies, cosa que afecta greument la salut d'aquesta forma d'Estat.

Des del CES consideram que si allò que es vol és obrir un debat sobre la forma d'Estat triada i la necessitat o conveniència de modificar-la, el que s'ha de fer, efectivament, és obrir un debat i afavorir i fomentar la participació en aquest debat dels grups polítics en seu parlamentària i dels agents socials i econòmics que tenen el fur natural de diàleg i de participació en aquest CES.

Vuitena. El CES en els Pressuposts Generals de la Comunitat Autònoma

El tancament del CES s'ha anunciat en el marc del Pla de reestructuració econòmica presentat pel Govern de les Illes Balears, dins el qual es plantegen altres mesures d'enorme calat social, totes sota el paraigües de l'estalvi i de la reducció de la despesa pública, sense que expressament s'hagi justificat el motiu pel qual es considera necessària la seva suspensió. En general, les decisions adoptades en el dit Pla s'han justificat principalment amb dos criteris: d'una banda, el de reduir la despesa considerada excessiva i, de l'altra,

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

el d'eliminar organismes duplicats, en relació a l'estructura de l'Estat, criteri que ja hem analitzat.

Des del CES som conscients de la necessitat d'eliminar tota despesa supèrflua i de gestionar amb cura els diners públics i, de fet no hem tengut cap inconvenient en adaptar-nos a les exigències dels difícils temps en què ens trobam, tal i com hem demostrat amb les reduccions dels dos darrers pressuposts aprovats, els quals incloïen rebaixes substancials de les retribucions als consellers i als grups que el formen. Així mateix hem demanat el trasllat a un edifici propietat de la Comunitat Autònoma per tal d'estalviar les despeses de lloguer, cosa que no s'ha fet efectiva.

El pressupost de la Comunitat Autònoma per al 2012 pujava a un total de 3.674.902.322 euros, dels quals 583.091 euros es destinen al CES, és a dir un 0,016% del total.

El capítol 1 del pressupost és el destinat a retribuir el personal i disposa de 485.189 euros. El personal del CES està format per 8 funcionaris de carrera, el president i la secretària general. Pel que fa als funcionaris, el Govern hauria d'aplicar alguna de les possibles vies de mobilitat forçosa fins que s'aixequi la suspensió del Consell. En qualsevol cas els ha de continuar abonant les retribucions corresponents i difícilment seria causa de cessament d'un interí ja que el personal del CES no passaria a ocupar un lloc de feina diferent al que ocupa. Per tant, probablement, l'únic estalvi és el corresponent als sous de la secretària general i del president del CES que, junts, suposen un total aproximat de 80.000 euros anuals.

El capítol 2 es destina a pagar les despeses corrents i és, en definitiva, on seria possible aconseguir una despesa global significativa, en relació amb el pressupost del CES si bé insignificant des del punt de vista de la disminució global de despesa de la Comunitat Autònoma. Tot això sense tenir en compte que la suspensió de l'activitat de la Institució obliga a efectuar una sèrie de

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

despeses no previstes en el supòsit de funcionament normal. L'import d'aquest capítol per a 2012 és de 72.619 euros, dels quals es destinen uns 30.000 a les despeses del lloguer del local. Doncs bé, tenint en compte que l'Administració de la comunitat autònoma està eliminant lloguers, amb el tancament del CES s'estalviarien tots aquests 72.619 euros.

Ara bé, el tancament implica fer la corresponent mudança del mobiliari, dels aparells informàtics, de l'arxiu administratiu i l'arxiu documental, per als quals s'ha d'habilitar un espai físic. Deixar les dependències del CES obligarà el Govern a separar amb una obra civil els dos locals en els quals el CES ha desenvolupat la seva activitat en els darrers anys, amb la corresponent despesa. Tot això minvaria, al menys el primer any, l'estalvi indicat.

Els capítols 4 i 6 sumen un total de 25.283 euros que s'estalviarien. Ara bé, amb aquest estalvi es perd la informació anual de la Memòria, segregada en alguns apartats per illes, com també un equip consolidat d'experts col·laboradors que redactaven els apartats d'aquesta Memòria. Es perdria, així mateix, l'accés al fons documental del CES que està disponible a través d'un conveni de col·laboració amb la UIB.

Per tant, l'estalvi final pels pressuposts del Govern de les Illes Balears, com a molt seria d'uns 175.000 €, sense tenir en compte les despeses derivades de la mudança i la separació dels locals llogats, quantia que suposa un 0,00476% del total dels pressuposts generals de la Comunitat Autònoma. Seria com si un ciutadà amb uns ingressos de 35.000 euros anuals estalviés 1,67 euros al cap de l'any.

Es podria argumentar que aquest estalvi és una peça més del conjunt de mesures destinades a rebaixar la despesa pública. Ara bé, aquest estalvi es

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

podria aconseguir igualment amb una reforma de la Institució que afectés a tots els capítols del pressupost del CES per adaptar-lo als temps d'austeritat actuals sense perdre la funció bàsica de participació, consulta i de diàleg de la societat civil organitzada.

Però, una vegada analitzat el Pressupost, demostrada que la raó del tancament del CES no és econòmica, només ens queda demanar-nos quin n'és el motiu subjacent.

I, arribats a aquest punt, només ens queda pensar que la intenció del Govern, disfressada de mesura anticrisi, no pot ser cap altra que fer callar el CES perquè no es troba còmode amb l'existència d'una veu independent i autònoma, amb llibertat de criteri i que pugui ser crítica amb les polítiques del Govern.

Consideram que justament en moments com l'actual, en què la societat sofreix des de fa anys els efectes d'una crisi econòmica i social molt profunda, en què les mesures que es pretenen adoptar provoquen rebuig per part de la ciutadania, una seu en la que debatre amb els representants de la societat civil, en la que consultar sobre les polítiques públiques a adoptar és més necessària que mai.

Novena. La societat civil organitzada

L'article 9.2 de la Constitució espanyola disposa que un dels deures dels poders públics és el de facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social.

L'Estatut d'Autonomia, a més de reconèixer expressament el CES en l'article 78, en l'article 15, sobre els drets de participació consagra el dret de participació dels ciutadans i de les organitzacions en què s'integra i encomana els poders públics la promoció de la participació dels agents econòmics i social en els assumptes públics:

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

1. Tots els ciutadans de les Illes Balears tenen dret a participar de forma individual o col·lectiva en la vida política, econòmica, cultural i social de la comunitat autònoma. Els poders públics promouran la participació dels agents econòmics i socials del conjunt de la societat civil en els assumptes públics.

En una societat cada vegada més complexa la participació a través, únicament, de les cites electorals s'ha demostrat insuficient. Una democràcia requereix de la resposta de la ciutadania, de la seva capacitat per protestar, per participar, per fer propostes i organitzar-se per influir en la decisions del poder executiu, cosa que ha derivat en la denominada democràcia participativa que cerca, precisament, enriquir la democràcia representativa amb la possibilitat que tenen els ciutadans de participar en la gestió de polítiques públiques a través de la contribució de la societat civil organitzada.

Aquesta participació deriva, en efecte, de la complexitat de la societat i de les decisions que s'han d'adoptar, que requereixen de l'experiència i els coneixements específics dels agents de la societat civil, del diàleg d'aquests entre ells i amb els poders públics, de la negociació i la recerca del consens per millorar la comprensió i el grau d'acceptació de les decisions que s'adopten per part dels ciutadans.

Tal vegada hauríem de començar per concretar el significat del concepte societat civil organitzada. Si la societat civil és tota forma d'acció social duta a terme per individus o grups, no dirigida ni procedent de l'Estat, la societat civil organitzada es refereix a les estructures organitzatives els membres de les quals serveixen a l'interés general a través d'un procés democràtic, i que actuen com a mediadores entre els poders públics i els ciutadans.

El Tractat de Lisboa reconeix la importància de la participació de la societat

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

civil en el bon govern europeu i preveu l'establiment d'un diàleg obert, transparent i regular amb les organitzacions de la societat civil, és a dir, consagra el principi de la democràcia participativa.

Des de les institucions europees s'ha establert un marc de diàleg permanent, que es plasma en el Comitè Econòmic i Social Europeu (CESE), el qual, conscient que la seva composició només reflecteix parcialment la diversitat i l'evolució de la societat civil organitzada europea, ha posat en marxa iniciatives i reformes per garantir una major representativitat, com són, per exemple les audiències públiques en les quals invita als representants de la societat civil de les diferents regions a fer propostes relatives a les consultes que la Comissió Europea o el Parlament li presenten. D'aquest manera, mitjançant la participació de la societat civil organitzada de les diferents regions de la Unió Europea, augmenta la legitimitat dels seus dictàmens.

En aquest sentit, ens sorprèn que des d'una d'aquestes regions, des de les Illes Balears, s'aposti, precisament, per l'eliminació d'una instància bàsica de participació que ha estat convidada pel CESE a fer sentir la seva veu a Europa.

IV. Observacions particulars

Primera. Exposició de motius

El Projecte de llei tramés al Parlament relata, en l'exposició de motius, les raons que han dut el Govern a decidir el tancament d'aquesta Institució i que es limiten a justificacions de caire econòmic. Oblida l'Estatut d'Autonomia, com si l'existència del CES derivés de la tradició i de la Llei, quan és l'article 78 de l'Estatut d'Autonomia el que el crea per després derivar cap a una llei la regulació de la composició, la designació dels seus membres, l'organització i

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

les funcions.

Podem dir, en general, que els arguments de l'exposició de motius són dèbils i oculten la vertadera naturalesa jurídica d'aquest Consell, que és estatutària, la qual cosa deriva en una conseqüència que ja hem repetit al llarg d'aquest dictamen i que és que només es pot modificar, suspendre o suprimir amb una modificació de l'Estatut d'Autonomia.

De fet, la importància de l'Estatut d'Autonomia en la creació del CES ha cridat l'atenció no només a diverses entitats que han presentat al·legacions en tràmit d'audiència, sinó que serveis jurídics de la mateixa Administració autonòmica han ressaltat tant la necessitat de fer esment a l'article 78 de l'Estatut, com el dubte de la conformitat d'aquest Avantprojecte de llei amb l'ordenament jurídic.

El primer paràgraf de l'exposició de motius, que apel·la a l'existència d'una tradició dels poders públics com a facilitadors d'instruments i de vies de comunicació i participació dels ciutadans, obvia la realitat i la vertadera naturalesa jurídica dels organismes de participació com n'és el CES. La seva existència no deriva de cap tradició, sinó del reconeixement explícit en la Constitució espanyola, que apareix ja en l'article primer quan destaca que Espanya es constitueix en un Estat *social* i democràtic de dret. És a dir, la Constitució no fa un reconeixement d'una situació preexistent, no afirma que Espanya sigui un estat social i democràtic de dret, sinó que el constitueix a partir del moment en que s'aprova la Constitució. Tornam a trobar referències a la participació en l'article 9.2 de la Constitució i en l'article 15.1 de l'Estatut d'autonomia, en els quals encomana els poders públics el deure de promoure i facilitar la participació, deures que no deriven de la tradició, sinó de la voluntat del poble espanyol representat a les Corts Generals i al Parlament de les Illes

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

Balears.

Continua en el segon paràgraf configurant el CES com a marc estable de comunicació i diàleg i com a resposta a les legítimes aspiracions dels agents econòmics i socials perquè les seves opinions i plantejaments es tenguin en compte a l'hora d'adoptar decisions que puguin afectar els interessos que els són propis. I, tot seguit, justifica el tancament del CES com una decisió de l'executiu autonòmic per a racionalitzar els recursos públics. Ara bé, la justificació del tancament del CES com una mesura més per corregir els principals desequilibris que es manifesten en l'economia no és defensable des del moment en què, com hem exposat en l'observació general dedicada al pressupost del CES, la incidència de la desaparició d'aquest organisme suposaria un 0,0046% del pressupost de la Comunitat Autònoma.

Fa referència també a la supressió d'ens instrumentals *i/o* institucionals, com si dubtés davant del caràcter dels ens que ha suprimit. O ha eliminat institucions, o ha eliminat organismes autònoms i empreses públiques, però resulta preocupant per aquest CES que el Govern de les Illes Balears dubti sobre la naturalesa jurídica de les entitats que suprimeix o suspèn, ja que això pot implicar que confongui la legitimitat que te el Govern i els procediments que pot fer servir en cada cas.

Al llarg de l'exposició de motius recorda les mesures adoptades per reduir la despesa pública, com la mateixa llei de pressuposts per al 2012, el Decret llei 4/2012 i el Decret llei 5/2012. I confon dos conceptes clau en l'àmbit jurídic: dret i avantatge. Val a dir que les suposades avantatges dels empleats públics són, segons les lleis que els regulen, autèntics drets i no *concessions gracioses i precàries*, com sembla que són entesos pel Govern.

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

Segona. Article únic

Aquest precepte suspèn la vigència de la Llei del CES, així com les funcions d'aquest organisme, amb caràcter indefinit. Amb aquest mecanisme pretén equiparar la situació que es crearà amb la Llei a la que es va donar en el període comprès entre l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia, que com ja hem dit, creà la Institució, i l'aprovació de la Llei del CES, que desplega el mandat estatutari.

Ara bé, la situació és radicalment oposada ja que el CES com a tal ja s'ha constituït i el Govern ha de complir el mandat legal recollit en la disposició final segona de la Llei 10/2000, de dotar-lo dels mitjans econòmics i personals necessaris per al seu funcionament, però no te l'opció de tancar-lo amb cap excusa.

Apart d'aquestes consideracions, s'ha de tenir en compte que el Pla econòmic-financer de reequilibri de la Comunitat Autònoma te un límit temporal, 2012-2014, límit que aquest precepte no respecta des del moment que preveu el caràcter indefinit de la suspensió. Així mateix, diverses declaracions públiques de membres del Govern asseguraven que aquesta mesura estaria vigent fins desembre de 2013.

Tercera. Disposicions transitòries

La disposició transitòria tercera disposa que no serà exigible l'emissió de dictàmens que s'hagin sol·licitat amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta llei.

D'aquest manera es pretén salvar la possible nul·litat que recauria sobre les

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

normes que s'aprovin sense el dictamen del CES.

Quarta. Disposicions finals.

La disposició final segona preveu la possibilitat que el Consell de Govern pugui aixecar la suspensió mitjançant l'aprovació d'una disposició reglamentària de caràcter general aprovada per Decret.

Aquesta deslegalització és, en el fons, una deslegalització doble.

D'una banda, com ja hem dit, aquest Avantprojecte de llei exerceix unes competències que no té quan suspèn un organisme estatutari; i, de l'altra, des d'aquesta manca de competència, pretén que, no ja una altra llei, sinó el Consell de Govern amb una disposició reglamentària, pugui ressuscitar la institució, la qual cosa posa de manifest l'error de base que ha donat lloc a aquest Avantprojecte i a la mesura inclosa en el Pla econòmic-financer de reequilibri de la Comunitat Autònoma: el CES, al contrari del que sembla pensar el Govern, i tal i com ja hem defensat en les observacions generals, no forma part del sector públic instrumental sobre el qual el Govern pot actuar.

A diferència dels ens del sector públic instrumental, el CES no depèn del Govern, ni està adscrit a cap conselleria. Ara bé, el Govern sí te una obligació, derivada de la Llei del CES de dotar-lo dels mitjans necessaris per dur a terme les seves tasques, però no pot decidir sobre la seva existència o no. Per tant, podem dir que aquesta deslegalització també és contrària a l'Estatut d'Autonomia, al bloc de constitucionalitat i a la Constitució espanyola.

V. Conclusions

El Consell Econòmic i Social de les Illes Balears rebutja la suspensió temporal

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

de l'organisme pels motius exposats, i, en síntesi:

1. El CES és un organisme consultiu creat per l'Estatut d'Autonomia per donar veu a la societat civil organitzada

2. El CES no forma part del sector públic instrumental, no depèn del Govern de les Illes Balears i, per tant, el Govern no està legitimat per decidir sobre la seva existència.

3. Una llei ordinària no pot tancar una institució creada per l'Estatut d'Autonomia i, en cas de pretendre-ho, s'estaria trencant el consens que va aconseguir el vigent Estatut d'Autonomia.

4. La suspensió de la vigència de la Llei del CES és un reconeixement implícit que el CES, com a institució, no es pot suspendre

5. L'existència del CES no implica cap duplicitat envers altres institucions

6. El tancament del CES només pot obeir a la voluntat del Govern de les Illes Balears d'anul·lar una veu amb criteri propi que actua amb independència i autonomia sense sometre's a les influències del mateix Govern.

Vist i plau

La secretària general — El president en funcions

Àngels Bellinfante Torres — Llorenç Huguet Rotger

http://vd.caib.es/1347536099208-8234928-3454805048509138943

Govern de les Illes Balears

Resum de signatures

Títol:TEXT APROVAT Dictamen 11.2012.

Signant 1

Signat digitalment per Àngels Bellinfante Torres
Data: dijous, 13 setembre 2012 13:36:38 GMT
Motiu: He signat el document

Signant 2

Signat digitalment per LLORENÇ HUGUET ROTGER
Data: dijous, 13 setembre 2012 14:33:07 GMT
Motiu: He signat el document